

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเสนอผลวิจัย เรื่องการวิเคราะห์โครงสร้างการบริหาร ปัญหาและความต้องการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ครอบคลุมสาระสำคัญดังนี้ คือ วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายและข้อ เสนอแนะดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างการบริหาร และการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
2. เพื่อศึกษาปัญหา และสาเหตุของปัญหาในการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านการเงิน ด้านบุคลากร ด้านกิจการนักศึกษา ด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์ ตามการรับรู้ของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
3. เพื่อศึกษาความต้องการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาโครงสร้างการบริหาร การดำเนินงาน ตามสภาพของความ เป็นเจ้าของที่จดทะเบียน ผู้รับใบอนุญาตประเภทบุคคล บริษัท มูลนิธิ สมาคม เพื่อการกุศลและ ที่เกี่ยวข้องกับศาสนา รวมทั้งปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการบริหาร การดำเนินงานของสถาบัน ตามรูปแบบความเป็นเจ้าของ ตลอดจนความต้องการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยมี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบุคคลได้แก่ผู้บริหารระดับสูงของ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 25 สถาบัน กลุ่มข้อมูล ได้แก่ เอกสารงานวิจัยต่าง ๆ และการสำรวจทั้งการเยี่ยมชมสถาบัน

เพื่อให้ผลการวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงเก็บข้อมูลเพิ่มเติมเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง กับวงการอุดมศึกษาไทยด้วย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจสถาบัน

2.1 แบบสัมภาษณ์ เพื่อขอทราบความคิดเห็นของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา เอกชนและผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ เช่น การบริหาร การเงินการลงทุน วิชาการ บุคลากร นักศึกษาและอื่น ๆ ความต้องการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน รวมทั้งความคาดหวัง ทิศทางและแนวโน้มในอนาคต

2.2 แบบสำรวจสถาบัน เพื่อใช้ในการศึกษาสถานภาพ สถานภาพทางกายภาพ ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยวิธีการสังเกตและสอบถามข้อมูลของสถาบันในด้านต่าง ๆ 6 ด้านคือ แบบสำรวจทั่วไป หลักสูตรและการเรียนการสอน ข้อมูลด้านอาจารย์ ข้อมูลด้าน นักศึกษา ข้อมูลผู้บริหารและข้อมูลกรรมการสภาสถาบัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลจากเอกสาร ผู้วิจัยใช้เอกสารที่สามารถค้นพบได้ ในปีการศึกษา 2531 "ได้แก่ระเบียบประจำที่รายงานประจำปี คู่มือนักศึกษา และเอกสารอื่น ๆ
2. การสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือและนัดหมายเวลา ในการสัมภาษณ์รวมทั้งสัมภาษณ์ด้วยตนเองและบันทึกลงแถบเสียง
3. การสำรวจสถาบัน ผู้วิจัยใช้เวลาหลังจากที่ได้สัมภาษณ์ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา เอกชนแล้ว

จากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาจัดกระทำด้วยวิธีการดังนี้

1. ข้อมูลจากเอกสาร นำมาวิเคราะห์แล้วเสนอในรูปความเรียงและตาราง
2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเสนอในรูปความเรียง
3. ข้อมูลจากแบบสำรวจสถาบัน นำมาสรุปวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequencies) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสรุปผลการวิจัยเป็น ตอนดังนี้

- ตอนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์โครงสร้างการบริหาร การดำเนินงานของสถาบัน
อุดมศึกษาเอกชน
- ตอนที่ 2 สรุปผลปัญหาและสาเหตุของปัญหาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
- ตอนที่ 3 สรุปผลความต้องการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

รายละเอียดของการวิจัยสรุปผลดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์โครงสร้างการบริหาร การดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา เอกชน

การศึกษาเอกสารต่าง ๆ การสัมภาษณ์ และการสำรวจสถาบันพบว่า สถาบันอุดมศึกษา เอกชน 25 แห่ง มีลักษณะความเป็นเจ้าของที่แตกต่างกัน โดยจำแนกตามสถานภาพของความมา เป็นเจ้าของที่จดทะเบียนเป็นผู้รับใบอนุญาต สรุปได้ดังนี้

ความเป็นเจ้าของ ลักษณะความเป็นเจ้าของที่ผู้รับใบอนุญาตเป็นบุคคลธรรมดา มีจำนวน มากที่สุด 10 แห่ง รองลงมาเป็นมูลนิธิศาสนา 7 แห่ง อันดับสามเป็นบริษัทจำกัด 4 แห่ง เป็นมูลนิธิการกุศล 3 แห่ง และเป็นสมาคมที่ดำเนินงานคล้ายมูลนิธิ 1 แห่ง

สถานที่ตั้งและระยะเวลาการดำเนินงาน มีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (นครปฐม ปทุมธานี) มากที่สุด 15 แห่ง รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 แห่ง ภาคกลางและภาคเหนือ อย่างละ 2 แห่ง และภาคใต้ น้อยที่สุดเพียง 1 แห่ง โดยมีระยะเวลาดำเนินงานมากกว่า 15 ปี 9 แห่ง ระหว่าง 10-13 ปี 2 แห่ง ระหว่าง 5-9 ปี 4 แห่ง และน้อยกว่า 5 ปี 10 แห่ง

สถานภาพและขนาดของสถาบัน สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัย 6 แห่ง สถาบัน 1 แห่ง และวิทยาลัย 18 แห่ง โดยจัดแบ่งขนาดของสถาบันได้ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มสถานภาพขนาดใหญ่ มีจำนวนนักศึกษาตั้งแต่ 5,000 คนขึ้นไปมี 6 แห่ง กลุ่มสถาบันขนาดกลาง มีจำนวนนักศึกษา 2,000-5,000 คน มี 4 แห่ง และกลุ่มสถาบันขนาดเล็ก มีจำนวนนักศึกษาต่ำกว่า 2,000 คน มี 15 แห่ง ซึ่งในจำนวนนี้เป็นสถาบันเฉพาะทางได้แก่วิทยาลัยพยาบาล 4 แห่ง และวิทยาลัยศาสนา 1 แห่ง

หลักสูตรที่เปิดสอน สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เปิดสอน 3 ระดับ ได้แก่ ประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปริญญาตรี ปริญญาโท มี 3 แห่ง เปิดสอน 2 ระดับ ได้แก่ ปริญญาตรี ปริญญาโท มี 6 แห่ง ที่เปิดสอนเฉพาะปริญญาตรี 16 แห่ง หลักสูตรที่เปิดสอน จะเน้นไปทางด้านสังคมศาสตร์ สาขาบริหารธุรกิจ มนุษย์ศาสตร์ นิติศาสตร์ เป็นส่วนใหญ่ จะมีด้านวิศวกรรมศาสตร์และวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีบ้าง โดยเฉพาะสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ด้านการพยาบาล ส่วนมากจะเปิดสอนในวิทยาลัยเฉพาะทาง นอกจากนี้ยังมีหลักสูตรสาขาเกษตร ศาสตร์ ศาสนาและเทววิทยา สำหรับหลักสูตรปริญญาโท จะเป็นสาขาบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ เทคโนโลยีสังคมและปรัชญาศาสนา นอกจากนี้บางสถาบันที่เปิดสอนหลักสูตรที่ต่ำกว่าปริญญาตรี โดยส่วนมากจะเป็นสาขาทางช่างอุตสาหกรรม แต่ก็จะมีสาขาทางด้านบริหารธุรกิจบ้างบางสถาบัน

การลงทุนและการดำเนินงาน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนพบว่า สถาบันที่ตั้งมานานและมีชื่อเสียงดีจะมีโอกาสดำเนินงานอย่างมีกำไร มีเพียงบางสถาบันที่เพิ่งจัดตั้งได้ไม่นานก็สามารถดำเนินการได้กำไรด้วย ซึ่งสถาบันที่ได้กำไรมีเพียง 10 แห่ง เท่านั้น ส่วนที่เหลือจะเป็นสถาบันที่ประสบภาวะขาดทุน 12 แห่ง และมีเพียง 3 แห่งที่เริ่มดำเนินงานได้ไม่นาน ผลการดำเนินงานยังไม่เด่นชัดว่าจะได้กำไรหรือขาดทุน สถาบันที่ประสบภาวะการขาดทุนทั้ง 12 แห่งนั้น มีอยู่ 1 แห่งที่สภาวะการเงินอยู่ในขั้นวิกฤต ในด้านการลงทุนนั้น สถาบันที่เจ้าของเป็นบุคคลธรรมดา เจ้าของจะเป็นผู้ลงทุนเองทั้งหมด หากเจ้าของเป็นมูลนิธิและสมาคม การลงทุนก็จะเป็นของมูลนิธิและสมาคมนั้น หากเป็นบริษัทจำกัด ก็มีการลงทุนโดยหุ้นส่วนของบริษัทอย่างน้อยมี 14 แห่งที่เปิดการระดมทุนโดยการขายหุ้นให้แก่ประชาชนทั่วไป

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ผู้รับใบอนุญาตเกินบุคคลธรรมดาจำนวน 10 แห่ง นั้น อธิการ/อธิการบดี จะเป็นเจ้าของหรือญาติ 7 แห่ง เป็นบุคคลอื่นซึ่งมิใช่เจ้าของ 3 แห่ง สำหรับตำแหน่งรองอธิการ/รองอธิการบดี ในบางสถาบันเจ้าของหรือญาติและบุคคลอื่นซึ่งมิใช่เจ้าของ ดำรงตำแหน่งดังกล่าวร่วมกัน 3 แห่ง เป็นเจ้าของหรือญาติ 1 แห่ง และเป็นบุคคลอื่นซึ่งมิใช่เจ้าของ 4 แห่ง อีก 2 แห่งไม่มีรองอธิการ

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่ผู้รับใบอนุญาตเป็นนิติบุคคลประเภท มูลนิธิการกุศล มูลนิธิศาสนา และสมาคมที่ดำเนินงานคล้ายมูลนิธิ ในจำนวน 11 แห่ง นั้น ผู้ดำรงตำแหน่ง อธิการ/อธิการบดี 9 แห่ง จะเป็นนักวิชาการจากภายนอก อีก 2 แห่งเป็นนักบวชที่เกี่ยวข้องกับมูลนิธินั้น สำหรับตำแหน่งรองอธิการ / รองอธิการบดี จะเป็นนักวิชาการจากภายนอก 6 แห่ง อีก 2 แห่ง เป็นการดำรงตำแหน่งร่วมกันระหว่างนักวิชาการและนักบวช มีเพียง 1 แห่งที่เดิมบวช และในบางสถาบันไม่มีตำแหน่งรองอธิการ/รองอธิการบดี ซึ่งมี อยู่ 2 แห่ง

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ผู้รับใบอนุญาตเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัท จำกัด ทั้ง 4 แห่ง ผู้บริหารสถาบันในตำแหน่งอธิการ/อธิการบดี เป็นเจ้าของหรือญาติทั้งหมด ส่วนรองอธิการ/รองอธิการบดี 2 แห่ง เป็นเจ้าของหรือญาติ อีก 2 แห่ง จะมีเจ้าของหรือญาติและนักวิชาการจากภายนอกดำรงตำแหน่งร่วมกัน

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ผู้รับใบอนุญาตเป็นบุคคลธรรมดา สถานภาพนายกสภาสถาบัน เป็นเจ้าของหรือญาติ 3 แห่ง เป็นข้าราชการบำนาญ 3 แห่ง เป็นนักการเมือง 2 แห่ง เป็นนักธุรกิจและอาจารย์มหาวิทยาลัยของรัฐอย่างละ 1 แห่ง ส่วนตำแหน่งอำนวยการสภาสถาบัน เป็นเจ้าของหรือญาติมากที่สุด 5 แห่ง รองลงมาเป็นข้าราชการบำนาญ 4 แห่ง และเป็นข้าราชการประจำ 1 แห่ง

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ผู้รับใบอนุญาตเป็นนิติบุคคลประเภทมูลนิธิการกุศล 3 แห่ง นายกสภาสถาบันจะเป็นนักธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับมูลนิธิในฐานะประธานหรือรองประธานมูลนิธิ ทั้ง

3 แห่ง ส่วนอุปนายกสภาสถาบันนั้น 1 แห่ง จะเป็นนักธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับมูลนิธิในฐานะประธานมูลนิธิ อีก 2 แห่ง เป็นข้าราชการบำนาญ

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ผู้รับใบอนุญาตเป็นนิติบุคคลประเภทมูลนิธิการกุศล 7 แห่ง นายกสภาสถาบันจะเป็นนักบวชที่เกี่ยวข้องกับมูลนิธินั้น 4 แห่ง อีก 2 แห่ง เป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระและมีเพียง 1 แห่ง ที่เป็นนักธุรกิจ สำหรับตำแหน่งอุปนายกสภาสถาบัน 3 แห่ง เป็นนักบวชที่เกี่ยวข้องกับมูลนิธินั้น อีก 4 แห่งที่เหลือเป็นข้าราชการบำนาญ นักธุรกิจ อาจารย์ในมหาวิทยาลัยเอกชน และผู้ประกอบอาชีพอิสระ

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ผู้รับใบอนุญาตเป็นนิติบุคคลประเภทสมาคมที่ดำเนินงานคล้ายมูลนิธิ ตำแหน่งนายกสภาสถาบันและอุปนายกสภาสถาบัน จะเป็นนักธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ที่เป็นผู้รับใบอนุญาตนั้น

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ผู้รับใบอนุญาตเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัท จำกัด 4 แห่ง ตำแหน่งนายกสภาสถาบัน จะเป็นเจ้าของหรือญาติทั้ง 4 แห่ง สำหรับตำแหน่งอุปนายกสภาสถาบันเป็นข้าราชการประจำ 2 แห่ง เป็นข้าราชการบำนาญ 1 แห่ง อีก 1 แห่ง เป็นกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามมาตรา 28 (2) ซึ่งเจ้าของเป็นผู้เสนอชื่อเป็นกรรมการสภานั้น เป็นนักธุรกิจมากที่สุด ร้อยละ 22.2 เป็นข้าราชการบำนาญมากเป็นอันดับสอง ร้อยละ 17.6 อันดับสามเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ร้อยละ 13.4 เป็นเจ้าของหรือญาติจะเท่ากับข้าราชการประจำคือ ร้อยละ 10.7 เป็นนักบวช ร้อยละ 9.7 อาชีพอิสระ ร้อยละ 8.3 ตามลำดับ ที่น้อยที่สุดเท่ากันคือ

กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามมาตรา 28 (3) ซึ่งทุกวงมหาวิทยาลัยเป็นผู้เสนอ เป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยมากที่สุด ร้อยละ 84.1 รองลงมาคือ ข้าราชการประจำร้อยละ 9.5 อันดับสามเป็นข้าราชการบำนาญ ร้อยละ 32 และน้อยที่สุดเท่ากัน คือ เป็นนักธุรกิจและอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเอกชน ร้อยละ 1.6

โครงสร้างการบริหารและการแบ่งงานภายใน ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน นั้น ถ้าเป็นสถาบันขนาดใหญ่ จะยึดถือรูปแบบตามมาตรา 16 แห่ง การราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษา ปี พ.ศ. 2522 โดยที่โครงสร้างการแบ่งงานภายใน จะเป็นไปตามความเหมาะสมของแต่ละสถาบัน

ตอนที่ 2 สรุปผลปัญหาและสาเหตุของปัญหาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

2.1 ปัญหาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ผู้รับใบอนุญาตเป็นบุคคลธรรมดา

ปัญหาด้านวิชาการ โดยส่วนมากเป็นสาขาด้านสังคมศาสตร์ เช่น บริหารธุรกิจ นิติศาสตร์ มนุษย์ศาสตร์ ซึ่งในสถานของรัฐเปิดสอนเกินความต้องการของตลาดอยู่แล้ว และทำได้ดีกว่าสถาบันเอกชน จึงต้องแข่งขันในมาตรฐานการศึกษา กับสถาบันของรัฐ และต้องแข่งขันกันเองอีกด้วย แม้ว่าจะมีเพียง 3 ใน 10 แห่งที่เปิดสอนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาขาวิศวกรรมศาสตร์หรือเกษตรศาสตร์ด้วย แต่ก็ เป็นสาขาที่ต้องลงทุนมากและต้องแข่งขันคุณภาพ กับสถาบันของรัฐ ทำให้เกิดผลกระทบต่อผู้เรียนที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากขึ้น นอกจากนี้การปรับปรุงหรือแก้ไขหลักสูตรต่าง ๆ ไม่สามารถทำได้อย่างฉับพลัน เกิดความยุ่งยากเนื่องจากมีคณะกรรมการควบคุมมาตรฐานการศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัยคอยควบคุมดูแลให้หลักสูตรมีคุณภาพ เท่าเทียมกับสถาบันของรัฐ

ปัญหาด้านการเงินและการลงทุน โดยทั้งหมดเจ้าของจะเป็นผู้ลงทุนเองสำหรับสถาบันที่มีชื่อเสียงดำเนินงานมานานและมีฐานะมั่นคงแล้ว การลงทุนจะอยู่ในรูปของอุปกรณ์การศึกษา การพัฒนาบุคลากร เพราะสถาบันเหล่านี้มักจะมีจุดอึดตัวในด้านอาคารสถานที่ ส่วนสถาบันที่เพิ่งจัดตั้งได้ไม่นาน การลงทุนจึงเน้นไปทางด้านอาคารสถานที่มากกว่าอย่างอื่น ในส่วนของรายได้ทั้งหมดจะมีรายได้จากค่าเล่าเรียนของนักศึกษา มาหมุนเวียนใช้จ่าย ดังนั้นสถาบันขนาดใหญ่ที่ตั้งมานานมีชื่อเสียงดี จึงมีนักศึกษามาก การดำเนินงานจึงมีกำไร ปัญหาการเงินจึงมีน้อยกว่า เป็นสถาบันขนาดเล็กที่จัดตั้งได้ไม่นาน รับนักศึกษาไม่ได้ตามเป้าหมาย การดำเนินงานจึงประสบภาวะขาดทุน จึงมีปัญหาทางด้านการเงิน

ปัญหาด้านบุคลากร สถาบันขนาดใหญ่ที่ตั้งมานาน และตั้งอยู่เขตกรุงเทพมหานคร ปัญหาบุคลากรมีน้อย เนื่องจากมีชื่อเสียงดี ฐานะมั่นคง เงินเดือนและสวัสดิการดี การหาบุคลากรมาเป็นอาจารย์ประจำจึงหาง่าย รวมทั้งอาจารย์พิเศษด้วย สถาบันเหล่านี้จะมุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรภายใน โดยการให้ทุนการศึกษา สัมมนา ทุนงานและการขอตำแหน่งทางวิชาการ ดังนั้นการลาออกของบุคลากรจึงมีน้อย รวมทั้งการหาบุคลากร ผู้สอนที่มีคุณภาพมาทดแทนได้ สำหรับสถาบันขนาดเล็กที่ชื่อเสียงยังไม่มั่นคง และตั้งอยู่ต่างจังหวัด จึงมักขาดบุคลากรที่จะเป็นอาจารย์โดยเฉพาะทางด้านวิชาชีพจึงหายาก ประกอบกับเงินเดือนและสวัสดิการยังไม่ดีพอ การขาดแคลนอาจารย์จึงเกิดขึ้น จำเป็นต้องอาศัยอาจารย์พิเศษจากสถาบันของรัฐไปทดแทน

ปัญหาด้านนักศึกษาและกิจการนักศึกษา สถาบันขนาดใหญ่มีนักศึกษามาก กิจการนักศึกษามีรูปแบบเหมือนกับสถาบันของรัฐ คือองค์การนักศึกษามรมต่าง ๆ ในการทำกิจกรรม แต่ส่วนมากจะเป็นกิจกรรมภายในสถาบัน จะมีกิจกรรมภายนอกบ้างก็จะเน้นกิจกรรมด้านกีฬาและกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ งานด้านบริหารและสวัสดิการเป็นไปตามสายงานการบริหารของสถาบัน คือมีงานด้านสันตนาการ บริการสุขภาพ แนะแนวและจัดหางาน สำหรับสถาบันขนาดเล็กมักจะได้รับนักศึกษาไม่ได้ตามเป้าหมาย นักศึกษาจึงมีน้อย งานด้านกิจการนักศึกษาจึงอยู่ในรูปแบบงานบริการและสวัสดิการภายในสถาบัน แต่ยังมีกิจกรรมนักศึกษาซึ่งเป็นไปในรูปของกิจกรรมกีฬาและกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

ปัญหาด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์ ทุกสถาบันจะไม่มีปัญหาด้านอาคารสถานที่ แต่ปัญหาด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนเฉพาะทางยังขาดแคลน เพราะมีราคาแพง ต้องใช้เงินลงทุนสูง และยังล้าสมัยเร็ว โดยเฉพาะอุปกรณ์ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2.2 ปัญหาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ผู้รับใบอนุญาตเป็นนิติบุคคล

ปัญหาด้านวิชาการ เนื่องจากมีการสอนหลายสาขาทั้งสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี จำนวน 10 ใน 15 แห่ง แต่ละสถาบันจึงต้องแข่งขันกันเองในการสร้างหลักสูตรให้มีจุดเด่น เพื่อสนองต่อผู้เรียนหรือตลาดแรงงานบางสาขาต้องลงทุนมากเพื่อยกระดับให้มีคุณภาพทัดเทียมกับสถาบันของรัฐ โดยเฉพาะสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำให้สถาบัน 3 ใน 15 แห่ง ต้องเปิดสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปสว.) ซึ่งลงทุนค่อนข้างต่ำ หลักสูตรจึงมีแบบต่อนื่องและเบ็ดเสร็จ จึงเกิดปัญหาคุณภาพทางวิชาการ ส่วนสถาบันที่เปิดสอนด้านสังคมศาสตร์ไม่สามารถขยายหลักสูตรและเกิดหลักสูตรใหม่ได้ เนื่องจากเงื่อนไขการรับรองมาตรฐานการศึกษา

สำหรับสถาบันเฉพาะทางที่เปิดสอนด้านพยาบาล 4 แห่ง ปัญหาวิชาการมีน้อยมาก เพราะแต่ละสถาบันมีจุดเด่นที่แตกต่างกัน โดยมีสถานพยาบาลรองรับในสถาบันเฉพาะทาง ศาสนา เป็นการผลิตคนเพื่อตอบสนองในการศาสนา มีลักษณะวิชาการที่เป็นเฉพาะตัว การแข่งขันไม่มี

ปัญหาด้านการเงินและการลงทุน สถาบันที่มีมูลนิธิและสมาคมเป็นผู้รับใบอนุญาต 10 ใน 11 แห่ง ไม่มีปัญหาด้านการเงินและการลงทุน แม้ว่าจะดำเนินงานโดยไม่ได้กำไรก็ตาม มีเพียง 1 แห่ง เท่านั้นที่ประสบปัญหาทางการเงิน เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงผู้ถือใบอนุญาต สถาบันที่มีบริษัทจำกัดเป็นผู้รับใบอนุญาต ไม่มีปัญหาด้านการเงิน แต่มีการลงทุนแตกต่างกัน 3

ใน 4 แห่ง เป็นการลงทุนโดยเครือญาติเป็นผู้ถือหุ้น มีเพียง 1 แห่ง เป็นการระดมทุนโดยเครือญาติเป็นผู้ถือหุ้น มีเพียง 1 แห่ง เป็นการระดมทุนโดยการเปิดขายหุ้นให้แก่ประชาชนทั่วไป

ปัญหาด้านบุคลากร สถาบันที่เปิดสอนสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเฉพาะรายการพยาบาลและวิศวกรรมศาสตร์ จะหาอาจารย์ที่คณาจารย์ระดับปริญญาโทและปริญญาเอกได้ยาก การลาออกของอาจารย์ทางด้านวิศวกรรมศาสตร์มีอัตราสูง บางสาขาขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนอย่างมาก ทำให้ต้องใช้อาจารย์พิเศษซึ่งจะหาได้ง่ายเฉพาะสถาบันที่ตั้งในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้งสถาบันภูมิภาคที่มีมหาวิทยาลัยตั้งอยู่

ปัญหาด้านนักศึกษาและกิจการนักศึกษา สถาบันขนาดใหญ่ และขนาดกลาง สามารถรับนักศึกษาได้ตามเป้าหมาย สถาบันจึงจัดการด้านกิจการนักศึกษาเป็นงานบริการและสวัสดิการที่มีรูปแบบคล้ายกับสถาบันของรัฐ มีองค์กรกิจกรรมนักศึกษาชมรมนักศึกษาต่าง ๆ ในการทำกิจกรรม ซึ่งเป็นกิจกรรมภายในสถาบันเป็นหลัก เช่น กิจกรรมด้านวิชาการ ส่วนกิจกรรมภายนอกจะเน้นด้านกีฬาและกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ สถาบันขนาดเล็กยังรับนักศึกษาไม่ได้ตามเป้าหมาย

งานกิจการนักศึกษาเป็นไปในลักษณะงานบริการและสวัสดิการภายใน แต่ยังไม่ส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาบ้าง เช่น กิจกรรมกีฬา สันทนาการและบำเพ็ญประโยชน์ สำหรับสถาบันเฉพาะทางรับนักศึกษาจำกัด งานกิจการนักศึกษาเน้นด้านกิจกรรมนักศึกษามากกว่าอย่างอื่น โดยทั่วไปแล้วกิจกรรมนักศึกษาไม่เน้นทางด้านการเมือง

ปัญหาด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์ ทุกสถาบันไม่มีปัญหาด้านอาคารสถานที่ แต่ด้านอุปกรณ์การศึกษาจะมีปัญหาหากโดยเฉพาะทางด้านวิศวกรรมศาสตร์ และสาขาการพยาบาล เนื่องจากอุปกรณ์บางอย่างมีราคาแพง โดยกาลสิน้อัยและล้าสมัยเร็ว แต่ยังไม่ติดขัดในเรื่องเงินไขของการจัดตั้งเกี่ยวกับสถานที่ซึ่งต้องการขยายตัวของสถาบัน

ตอนที่ 3 สรุปผลความต้องการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

1. การให้รัฐจัดตั้งกองทุนพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา หาเงินกู้ระยะยาวที่ปลอดดอกเบี้ยหรือดอกเบี้ย เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
2. การให้รัฐลดหย่อนภาษี ค่าธรรมเนียม การโอนที่ดิน และอุปกรณ์การศึกษา
3. รัฐไม่ควรให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐเปิดสอนในสาขาวิชาที่เอกชนกระทำได้ดีอยู่แล้ว
4. การสร้างความร่วมมือแลกเปลี่ยนอาจารย์ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐกับเอกชน
5. การใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนร่วมกัน

6. สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ควรให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาบุคลากร ให้แก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน
7. รัฐควรมีนโยบายทางการศึกษาที่แน่นอน

อภิปรายผลการวิจัย

ความเป็นเจ้าของ

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนอันผจญแล้วรัฐโดยอ้อมมทบทางงานแฉกแผนการเลย งามาดจะเป็นด้านการจัดหาทุน การบริหารบุคลากร ตลอดจนกิจการด้านการศึกษาต่าง ๆ ระบบภายใต้ทบวงมหาวิทยาลัยนั้น เป็นการควบคุมเสียเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นรูปแบบการบริหาร การดำเนินงาน และปัญหาต่าง ๆ ยังอยู่ในวงแคบที่รู้จักกันทั่วไป แต่เป็นปัญหาที่ผู้ประกอบการหรือผู้บริหารสถาบันเท่านั้นที่รู้จากการประสบด้วยตนเอง

โดยภาพรวมแล้วสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีลักษณะความเป็นเจ้าของที่แตกต่างกันคือ บุคคลธรรมดา และกลุ่มบุคคลหรือนิติบุคคลส่วนใหญ่แล้วจะเป็นแบบเจ้าของคนเดียว ซึ่งทำให้ระบบการบริหารงานมีความคล่องตัวสูง แต่เจ้าของจะต้องเข้าใจปรัชญาการบริหารสถาบันอุดมศึกษา และมีวิสัยทัศน์ในการจัดตั้งที่แน่นอน ข้อจำกัดของเจ้าของคนเดียวคือ การระดมเงินทุน (ผู้ทรงคุณวุฒิ : สัมภาษณ์)

ลักษณะความเป็นเจ้าของที่เป็นนิติบุคคล ประเภทมูลนิธิ สมาคม และบริษัทจำกัด ระบบการบริหารจะอยู่ในรูปของคณะกรรมการมากขึ้นทำให้บุคคลต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แต่จะเกิดความล่าช้าของการปฏิบัติงาน ส่วนดีอยู่ที่มีโอกาสนในการระดมทุนมากกว่าแบบเจ้าของคนเดียว

การดำเนินงานของเจ้าของจึงมีรูปแบบ 3 ลักษณะคือ แบบครอบครัวแบบธุรกิจ และแบบมูลนิธิ โดยแบบครอบครัว ทำให้การบริหารไม่เป็นไปในรูปแบบมาตรฐานนับถือระบบอาวุโส มีความเกรงอกเกรงใจ แต่มีความรู้สึกมั่นคงและอบอุ่นมีความคล่องตัวสูง แต่คนที่มีความสามารถที่ไม่ใช่คนในครอบครัวจะไม่มีโอกาสก้าวหน้าในการเป็นผู้บริหาร คนในครอบครัวถ้ามีความสามารถก็สามารถจะดำเนินงานไปได้ด้วยดี แต่ถ้าบุตรหลานไม่มีความสามารถในการดำเนินงาน เมื่อเจ้าของผู้ก่อตั้งตายไป อาจจะทำให้การดำเนินงานแปรสภาพเป็นรูปแบบประเภทมูลนิธิหรือบริษัท เพื่อสามารถจะตั้งนักวิชาการมืออาชีพมาช่วยบริหาร (อดีตผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ; สัมภาษณ์)

การดำเนินงานแบบธุรกิจ คือมุ่งหวังรายได้มากกว่ารายจ่าย คำนึงถึงผลประโยชน์อย่างน้อยต้องให้รายได้สูงกว่ารายจ่าย การดำเนินงานจึงต้องการความคล่องตัวอย่างสูง และถ้าฐานของธุรกิจกว้างขวางมีโอกาสเจริญก้าวหน้าได้เรื่อย ๆ จะมีการระดมทุนได้มาก โดยการเปิดขายหุ้นให้แก่ประชาชนทั่วไป

การดำเนินงานแบบมูลนิธิและสมาคม โดยทั่วไปแล้วแม้จะมีวัตถุประสงค์เพื่อไม่เป็นการแสวงหากำไร (Non Profitted Organization) ก็ตาม แต่การดำเนินงานที่มีกำไรในบางสถาบันนั้นสามารถพัฒนาไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองปรัชญาอุดมการณ์เพื่อการศึกษาได้เป็นอย่างดี ทำให้เกิดข้อได้เปรียบในการแสวงหาเงินทุนช่วยเหลือ และการได้นักวิชาการมืออาชีพเข้ามาบริหารสถาบัน เพราะความน่าเชื่อถือมากกว่าแบบครอบครัวและแบบธุรกิจ รวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐด้วย (ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน: สัมภาษณ์)

โครงสร้างการบริหาร

สถาบันที่เจ้าของเป็นบุคคลธรรมดา ผู้บริหารระดับอธิการ/อธิการบดี 7 แห่ง จะเป็นเจ้าของหรือญาติ ซึ่งเช่นเดียวกับเจ้าของที่เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด ทั้ง 4 แห่ง ที่เจ้าของหรือญาติเป็นผู้บริหารระดับสูง สถาบันที่เจ้าของเป็นบุคคลธรรมดา 3 แห่งเท่านั้นที่ใช้นักวิชาการมาเป็นผู้บริหาร แต่สถาบันที่มีนิติบุคคลเป็นเจ้าของใช้นักวิชาการเป็นบริหารถึง 9 แห่ง และอีก 2 แห่ง เป็นนักบวชที่เกี่ยวข้องกับมูลนิธิและศาสนานั้น ข้อสังเกตบางประการที่สำคัญ ก็คือเมื่อองค์กรเป็นของมูลนิธิหรือสมาคมที่เป็นกลุ่มบุคคลแล้ว แนวโน้มที่จะใช้นักวิชาการหรือนักบริหารวิชาการมืออาชีพมากยิ่งขึ้น

กรรมการสภาสถาบัน 25 แห่งนั้น จะเป็นเจ้าของหรือญาติ ข้าราชการประจำ ข้าราชการบำนาญ อาจารย์มหาวิทยาลัยของรัฐ อาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชน นักการเมือง อาชีพอิสระและนักบวช ในส่วนของตำแหน่งนายกสภาสถาบันที่เจ้าของเป็นบุคคลธรรมดา มีเจ้าของหรือญาติเป็นนายกสภาสถาบันเพียง 3 แห่ง และเป็นอุปนายก 5 แห่ง โดยมีบุคคลภายนอกจากอาชีพข้างต้นเป็นนายกสภาสถาบัน 7 แห่ง และเป็นอุปนายก 5 แห่ง สถาบันที่เจ้าของเป็นนิติบุคคลประเภทมูลนิธิและสมาคมการกุศล นายกสภาสถาบันจะเป็นนักธุรกิจทั้งหมด โดยเกี่ยวข้องกับมูลนิธิศาสนา นายกสภาสถาบันและอุปนายกสภาสถาบันจะมาจากนักบวช อาชีพอิสระ นักธุรกิจ และข้าราชการบำนาญ ซึ่งเกี่ยวข้องกับมูลนิธินั้น ๆ ด้วย ประเภทบริษัทจำกัด นายกสภาสถาบันจะเป็นเจ้าของหรือญาติทั้ง 4 แห่ง ส่วนอุปนายกสภาสถาบันมาจากข้าราชการประจำ 2 แห่ง ข้าราชการบำนาญและเจ้าของหรือญาติอย่างละ 1 แห่ง ข้อสังเกตก็คือ ถ้า

สภาสถาบันที่เจ้าของเป็นนิติบุคคล อัตราส่วนของนักธุรกิจจะเข้ามาเป็นกรรมการสภามากขึ้น โดยทั่วไป สภาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีโครงสร้างเป็นลักษณะไตรภาคี (มาตรา 28) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถาบันเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการจากการเสนอของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งไม่น้อยกว่า 5 คน แต่ไม่เกิน 11 คน และกรรมการผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัยไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนผู้บริหารและกรรมการจากการเสนอของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งรวมกัน จึงถูกคาดหวังหมายจากรัฐให้ทำหน้าที่ควบคุมการดำเนินงานของสถาบัน ซึ่งเป็นเจตนารมณ์ ของกฎหมายที่กำหนดให้ "สภาสถาบันเป็นองค์กรบริหารสูงสุด" แต่ในสภาพข้อเท็จจริงกรรมการจากการเสนอของผู้รับใบอนุญาตจะเป็นตำแหน่งเกียรติยศมากกว่าอย่างอื่น กรรมการที่เป็นตัวแทนทบวงมหาวิทยาลัยก็ไม่ได้แสดงบทบาทเท่าที่ควร การควบคุมทั่วไปยังอยู่ภายใต้การดูแลของเจ้าของกิจการและผู้รับอนุญาตจัดตั้ง อำนาจของสภาสถาบันจึงเป็นเพียง "การรับรู้ รับทราบ" มากกว่าจะทำหน้าที่กำหนดนโยบายหรือกรองงานของผู้บริหาร ดังนั้นสภาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจึงไม่ต่างกับการเป็น "สภาตรายาง" (เสนาะ เพียรรัฐกรณ์ 2531: 210)

รูปแบบโครงสร้างการบริหารและการแบ่งงานภายในของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้น เอนก ศลโกสุม (เอนก ศลโกสุม 2522: 197-198) กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีโครงสร้างการบริหารคล้ายกับมหาวิทยาลัยของรัฐ สามารถแบ่งได้ 2 รูปแบบ คือ

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีโครงสร้างการบริหารและการแบ่งงานภายในที่อยู่ยากซับซ้อน เหมือนกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ซึ่งส่วนมากจะเป็นสถาบันขนาดใหญ่ที่เปลี่ยนสถานภาพจากวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยแล้ว นอกจากนี้ยังมีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนขนาดกลางที่มีรูปแบบเช่นเดียวกันกับสถาบันขนาดใหญ่ (ดูภาคผนวก)

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีโครงสร้างการบริหารและการแบ่งงานภายในไม่ซับซ้อนมักจะยึดถือตามรูปแบบตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.2522 ซึ่งทั้งหมดจะเป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนขนาดเล็ก

สรุปความเป็นเจ้าของ การบริหารสถาบันและปัญหาการบริหาร

อนาคตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจะมีลักษณะความเป็นเจ้าของร่วมกันหลาย ๆ บุคคล (Share Holder) เช่น เป็นบริษัท ระบบหุ้นส่วน หรือเป็นเครือข่ายของกลุ่มบุคคล และมูลนิธิมากขึ้น ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในอนาคตจะเป็นผู้บริหารมืออาชีพ (Professional Managers) ซึ่งมีความเข้าใจปรัชญาและอุดมคติของรวมทั้งวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษา เข้าใจปรัชญาและอุดมคติของรวมทั้งวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษา เข้าใจการบริหารวิชาการ และงานบุคคลโดยเฉพาะอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาที่มีความแตกต่าง ๆ ในบรรยากาศของความมีเสรี

ภาพทางวิชาการ (Academic Freedom) ซึ่ง วิจิตร ศรีสอาน (วิจิตร ศรีสอาน 2529: 67) ได้กล่าวเน้นหลักการด้านเสรีภาพทางวิชาการ ในการดำเนินกิจกรรมทางวิชาการ ทั้งด้านการเรียนการสอนและค้นคว้าวิจัย เพื่อที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้คณาจารย์และนิสิตนักศึกษาสามารถปฏิบัติภารกิจตามบทบาทและหน้าที่พึงกระทำได้

ปัญหาการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนไม่ว่าใครจะเป็นเจ้าของก็ตามต้องเข้าใจหลักการบริหารการศึกษา ความเป็นเจ้าของเป้าหมายอยู่ที่การหวังผลกำไรมากน้อยเพียงใด เจ้าของอาจจะเป็นคนบุคคลธรรมดา มูลนิธิสมาคมหรือบริษัทจำกัดก็ได้ แต่การบริหารสถาบันแม้มีนักบริหารอาชีพเข้าไปบริหารนโยบายการบริหารอาจจะแตกต่างกับเจ้าของผู้ถือใบอนุญาต ซึ่งส่วนมากจะควบคุมในส่วนของสภาสถาบันต้องยินยอมให้ฝ่ายบริหารดำเนินงานไปตามวัตถุประสงค์ของการอุดมศึกษา มิฉะนั้นก็จะเกิดกรณีตัวอย่างที่ผู้รับใบอนุญาตซึ่งควบคุมสภาสถาบันขัดแย้งกับผู้บริหารสถาบัน อันจะส่งผลโดยส่วนรวมต่อสถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั้งหมด (ผู้ทรงคุณวุฒิ: สัมภาษณ์)

ปัญหาและความต้องการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ประมวลสภาพปัญหาได้ดังนี้

ด้านวิชาการ สถาบันอุดมศึกษาขนาดใหญ่ที่ก่อตั้งมานานแล้วจะไม่มีปัญหาทางด้านวิชาการมากเท่าสถาบันอุดมศึกษาขนาดเล็ก โดยเฉพาะในกลุ่มที่ตั้งอยู่ในต่างจังหวัด นอกจากนี้ก็คือปัญหาที่เผชิญนั้น ตลาดต้องการบัณฑิตที่ผลิตในสายวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ เทคโนโลยีการแพทย์ แต่การจะผลิตให้ได้คุณภาพนั้นจะต้องมีค่าใช้จ่ายสูง ส่วนสาขาที่คงดำเนินการและการลงทุนไม่สูงนัก ขณะปัจจุบันความต้องการในตลาดก็มีความอึมตัวหรือเกินความต้องการ และมีการแข่งขันกันผลิตในสถาบันอุดมศึกษาหลายประเภทอยู่แล้ว ข้อสังเกตเพิ่มเติม คือ รูปแบบของหลักสูตรที่ดำเนินการโดยสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จะมีเพียงบางแห่งเท่านั้นที่มีหลักสูตรที่มีเอกลักษณ์ของตน และมีลักษณะสนองตอบเป็นพิเศษในตลาดแรงงาน

ด้านการเงินและการลงทุน สถาบันอุดมศึกษาขนาดใหญ่ที่ได้ก่อตั้งมานานแล้วไม่มีปัญหาการลงทุน ปัญหาที่มีคือ จะมีในช่วงของการก่อตั้ง เพราะกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของทบวงทำให้ต้องใช้งบประมาณสูง แต่ในบางส่วนของการลงทุนนั้นไม่มีผลต่อการเพิ่มคุณภาพในลักษณะของการเพิ่มค่าใช้จ่าย หรือการลงทุนโดยไม่เป็นการเพิ่มผลผลิต หรือคุณภาพ เช่น การกำหนดพื้นที่ซึ่งความจริงพื้นที่ดังกล่าวไม่มีผลโดยตรงต่อระบบการเรียนการสอน ดังนั้นเมื่อสถาบันบางแห่งขาดแคลนพื้นที่

จะตั้งอยู่ในกรุงซึ่งมีผู้เรียนต้องการเรียนมาก แต่ค่าที่ดินก็แพง หากจะไปตั้งไกลจากชุมชนที่ค่าที่ดินถูกลง แต่ไม่สะดวกในการเดินทาง จึงนับว่าเป็นปัญหาสำคัญ

ด้านบุคลากร สถาบันอุดมศึกษาเอกชนขาดอาจารย์ประจำที่มีคุณภาพเมื่อเปรียบเทียบกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันอุดมศึกษาขนาดเล็กที่ตั้งขึ้นใหม่และอยู่ต่างจังหวัด นอกจากนี้การใช้อาจารย์พิเศษในการสอนนั้นถ้าสถาบันตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครหรือเขตใกล้เคียงนั้นพอจะหาอาจารย์พิเศษจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ องค์กรอื่น ๆ จากภาคเอกชนหรือรัฐบาลได้ แต่ถ้าเป็นสถาบันอุดมศึกษาในต่างจังหวัดนั้นการหาอาจารย์พิเศษจะเพิ่มความยากลำบากขึ้นไปอีก บางแห่งลงทุนจ้างอาจารย์ที่มีคุณวุฒิจากกรุงเทพฯ และต้องเสียเวลาเดินทางเป็นวัน ๆ หรือไปโดยเครื่องบินต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงเลย ต้องให้สอนให้คุ้มค่าทั้งวันเสาร์-อาทิตย์ ติดต่อกันหลายชั่วโมง ซึ่งการเร่งรัดเช่นนี้จะทำให้การศึกษาเล่าเรียนขาดประสิทธิภาพจะอยู่ลักษณะได้บ้างเสียบ้าง

ด้านกิจการนักศึกษา โดยทั่วไปขาดงานด้านการพัฒนาสังคม บำเพ็ญประโยชน์ นอกจากนี้แล้วสถาบันอุดมศึกษาเอกชนยังไม่มี ความชัดเจนในด้านปรัชญาการดำเนินการ และความสอดคล้องกับลักษณะผู้เรียน ปัจจุบันการจัดกิจกรรมนักศึกษานั้นเป็นไปเพื่อการบริการด้านสวัสดิการ สันทนาการ บริการสุขภาพ และการจัดหางานทำ แต่ต่องค์การนักศึกษาจะเน้นแต่เฉพาะด้านกิจกรรม ทางด้านกิจการกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์หรือการออกค่ายอาสาสมัครหรือการเมืองจะทำน้อยเมื่อเทียบกับกิจกรรมนักศึกษาในภาครัฐบาล (ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน: สัมภาษณ์)

ความจริงสภาพเช่นนี้อาจไม่จัดเป็นปัญหา เพราะลักษณะของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจะมีธรรมชาติไม่เหมือนกับนักศึกษาในภาครัฐบาลอยู่แล้ว ซึ่งอาจจะต้องยอมรับว่านักศึกษาที่เรียนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้นไม่อาจมีการพัฒนาบุคลิกภาพในรูปแบบที่สมดุลย์ แต่เขาจะมีการพัฒนาความสามารถ และค่านิยมบางด้านได้สูงกว่านักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เช่น การพัฒนาในด้านทักษะการอาชีพ การมีค่านิยมทางการเงิน การลงทุน กล้าได้กล้าเสีย ซึ่งเป็นค่านิยมพื้นฐานที่สำคัญในสังคมทุนนิยม

ด้านอาคารสถานที่ โดยทั่วไปสถาบันอุดมศึกษาจะไม่ประสบปัญหาด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง เนื่องจากกระยะแรกของการลงทุนนั้น เน้นทางด้านอาคารและสิ่งก่อสร้างมากกว่าอย่างอื่น แต่ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนในส่วนของสถาบันที่พัฒนาแล้ว จะเน้นการพัฒนาอุปกรณ์ และมีการลงทุนค่อนข้างสูง ผิดกับสถาบันที่เพิ่งจัดตั้ง อุปกรณ์ต่าง ๆ ยังไม่พร้อมและขาดแคลน โดยเฉพาะสถาบันเฉพาะทางสาขาการพยาบาลจะมีความขาดแคลนอุปกรณ์ค่อนข้างมากกว่าสาขา

อื่น ๆ รองลงมาคือสาขาทางวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นสิ่งที่สถาบันของรัฐควรให้ความช่วยเหลือ นอกจากนี้แล้วการประมวลผลจากข้อมูลด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม พอสรุปความคิดได้ดังนี้

1. จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และข้อมูลบางประการบ่งบอกว่าผู้ประกอบการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ได้เข้ามาเริ่มกิจการนั้นไม่ทราบในสภาพความเป็นจริงของกิจการนี้ บางสถาบันคิดว่าเปิดแล้วจะมีกำไร บางรายไม่มีการศึกษาในเชิงความเป็นไปได้ และขาดการศึกษาในเชิงकुโลบาย เช่น มีการเปิดสถาบันในบริเวณที่มีสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาลรองรับอยู่แล้วมากมาย และอำนาจซื้อของประชาชนในเขตนั้น ๆ ต่ำ

2. ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน อุปกรณ์น้อย ครูอาจารย์ เน้นสอนแบบคนหม่อมมาก ในการเรียนการสอนให้การบรรยายเป็นหลัก ขาดการสอนแบบกลุ่มย่อยมีการปฏิสัมพันธ์ในระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนน้อย โดยเฉพาะกลุ่มอาจารย์พิเศษในการสอนมีการใช้เทคโนโลยีน้อย เพราะต้องมีการลงทุนสูง ขาดระบบการฝึกงานที่ดี การสอนยังเป็นแบบเก่า (TRADITIONAL APPROACH) ยังไม่ได้มีการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาใหม่ ๆ เช่น การเรียนด้วยตนเอง การเรียนการสอนแบบกลุ่มย่อย การเรียนการสอนแบบทางไกล การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ขาดการฝึกงานในรูปการประสานงานในด้านการฝึกงาน ในภาคธุรกิจเอกชน ยกเว้นในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนบางแห่ง

3. ลักษณะผู้สอนยังเน้นที่อาจารย์พิเศษในแง่แหล่งความรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในความรู้ทางด้านการอาชีพ แต่ในระยะหลังได้มีความพยายามที่จะพัฒนาอาจารย์ประจำขึ้นซึ่งจะช่วยงานในด้านวิชาพื้นฐาน เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และในกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การควบคุมการทำงาน การตรวจงานตามแบบฝึกหัด สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ตั้งมานานแล้ว มีความพยายามที่จะพัฒนาอาจารย์ประจำ ให้มีความมั่นคง มีขวัญกำลังใจในการทำงาน พยายามเพิ่มวุฒิโดยการบรรจุอาจารย์ในระดับตั้งแต่วุฒิปริญญาโทขึ้นไป หรือไม่ก็ให้โอกาสในการพัฒนา เช่น การให้ทุนการศึกษาต่อทั้งภายในและต่างประเทศ แต่สำหรับสถาบันในต่างจังหวัดจะมีปัญหามาก

4. ปัญหาจากการที่สถานศึกษาของเอกชนเองในระดับ ปวช. ปวส. ที่ต้องขยับขยายเข้าสู่ระบบอุดมศึกษาเต็มตัว เพื่อหลีกเลี่ยงการเบียดผลจากโรงเรียนอาชีวศึกษาของรัฐบาล และเมื่อรวมกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ของรัฐบาลที่มีอยู่แล้ว เช่น มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช วิทยาลัยครู การจะให้รัฐบาลควบคุมสถาบันอุดมศึกษา เหล่านี้คงจะไม่ใช่เรื่องง่ายนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แนวโน้มที่ให้สถาบันอุดมศึกษาเหล่านี้ต้องช่วยตัวเอง หรือเป็นอิสระในการดำเนินการมากขึ้น (ADMINISTRATIVE AUTONOMY)

5. ปัญหาในด้านแหล่งเงินทุน ในขณะที่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาลจะอาศัยงบประมาณแผ่นดินเป็นตัวหลัก รายได้จากค่าเล่าเรียนกลายเป็นตัวรอง โดยทั่วไปแล้วอยู่ระหว่างร้อยละ 5

ถึงร้อยละ 10 ของค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น แต่สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเกือบทั้งหมดจะต้องอาศัย รายได้หลักจากการจัดเก็บค่าเล่าเรียน แต่ขณะเดียวกันจะเก็บค่าเล่าเรียนสูงเกินไปก็ไม่ได้ เพราะงบลงทุนจะไม่มากแล้ว แต่สถาบันที่ก่อตั้งขึ้นใหม่จะต้องจ่าย เพราะงบลงทุนและงบดำเนินการจะสูงในระยะแรก จากข้อสังเกตเพิ่มเติมก็คือ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เป็นของศาสนานั้น แม้จะต้องใช้อย่างจำกัด แต่จะไม่มีปัญหามากนัก เพราะเงินส่วนหนึ่งที่ใช้ดำเนินการมาจากเงิน บริจาค บางแห่งได้รับการสนับสนุนมาให้ เป็นเงินทุนแล้วใช้หมุนเวียนพัฒนาขยายกิจการของสถาบัน แต่บางแห่งได้รับให้มาเป็นงบดำเนินการด้วย แต่ปัญหาที่ทำให้คิดในระยะต่อไปก็คือ โอกาสของ การขยายสถาบันนั้นจะเน้นหนักไปทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการแพทย์และสาขาที่เกี่ยวข้อง ในสาขาวิชาเหล่านี้ถ้าจะเปิดการเรียนการสอนที่จะมีคุณภาพจะต้องใช้เงินลงทุนสูงอาจต้องใช้เงิน ลงทุนในระดับหลายร้อยล้านบาท แหล่งเงินเหล่านี้มาจากที่ไหน

6. ความขาดแคลนด้านวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้น เป็นเรื่องใหญ่ เพราะการลงทุนในด้านนี้ของภาคเอกชนเป็นเรื่องที่ต้องใช้งบประมาณสูง แต่ การจะใช้วัสดุอุปกรณ์ร่วมกันนั้น คงจะต้องเป็นไปตามการทำข้อตกลงเฉพาะสถาบันถ้าผล ประโยชน์ตอบแทนเป็นที่พอใจแก่แต่ละสถาบันความร่วมมือก็มีได้ จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในระดับสูง สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐบาลก็ได้มีการจัดเก็บค่าใช้จ่ายในระดับสูงและอาจจะต้องสูงมาก จนสถาบันอุดมศึกษาเอกชนต้องหาทางออกทางอื่น ๆ หากไม่ประสงค์จะลงทุนจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ดังกล่าว ประเด็นของความร่วมมือที่อาจเป็นไปได้น่าจะไปอยู่ที่ภาคเอกชนอื่น ๆ เช่น ระบบ อุตสาหกรรมบริการ หรืออุตสาหกรรมเกษตร แต่ถ้าเป็นการขอรับประโยชน์อย่างเดียว ภาค เอกชนเหล่านี้คงไม่ยินดีที่จะให้ความร่วมมือ นอกเสียจากว่าเขาหรือระบบเหล่านั้นจะต้องมีผล ประโยชน์ตอบแทนในรูปแบบใดแบบหนึ่ง

แต่ปัญหาในทัศนะของผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเกตนพบสรุปได้ดังนี้

1. การกำเนิดของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนขาดการรับรู้สภาพความเป็นจริงตั้งแต่ต้น ว่าสภาพการดำเนินการจริงจะเป็นอย่างไร บางส่วนคิดว่ามีเงินแล้วจะลงทุนได้และมีกำไร เหมือนธุรกิจทั่วไปบางรายมีธุรกิจทางโรงเรียนและสถาบันศึกษาอยู่แล้ว คิดว่าการขยายตัวสู่ ระบบอุดมศึกษาในระดับปริญญาตรีจะเป็นเรื่องที่มี "ลูกค้า" อยู่พร้อมแล้ว แต่ความเป็นจริงจะ ไม่เป็นเช่นนั้น ทั้งนี้จะเห็นได้ชัดเมื่อมีการศึกษาลึก ๆ ลงไปในแต่ละกรณี

2. ขาดความเข้าใจและทักษะในการบริหารสถาบันอุดมศึกษาในแบบเอกชน บาง สถาบันเข้าใจว่าเป็นนักธุรกิจอยู่เต็มแล้ว วิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยก็เป็นธุรกิจเช่นเดียวกัน แต่ ในสภาพความเป็นจริงแล้ววัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษานั้นมีเป้าหมายเฉพาะ อาจารย์สถาบัน

อุดมศึกษาเองก็มีธรรมชาติที่เฉพาะตัวไม่เหมือนพนักงานตามบริษัท วิธีการทำงานก็แตกต่างกัน สถาบันอุดมศึกษาเอกชนหลายแห่งประสบปัญหาทางการจ้างอาจารย์ประจำที่มีคุณภาพให้อยู่เป็นบุคลากรที่ถาวร เพราะไม่มีความเข้าใจในธรรมชาติของอาจารย์หรือนักวิชาการ ส่วนการดูแลทางด้านการเงิน การจัดหาอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ให้เป็นประโยชน์ใช้สอยอย่างมีประสิทธิภาพนั้นอาจจะทำได้ดี แต่การบริหารทางวิชาการก็จะประสบปัญหาดังกล่าว

ในอีกส่วนได้มีความพยายามที่จะนำนักวิชาการจากภาครัฐบาลมาช่วยบริหาร แต่ที่ประสบปัญหาอย่างค่อนข้างมากในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เจ้าของเป็นนิติบุคคลหรือธุรกิจส่วนตัว เพราะส่วนใหญ่สถาบันเหล่านี้ยังต้องการธุรกิจการบริหารอยู่ในมือของลูกหลานหรือระบบครอบครัว นอกจากนี้ในส่วนของนักวิชาการภาครัฐบาลที่มาเป็นผู้บริหารนั้นขาดความเข้าใจทางธุรกิจและบางที่ยังหลงติดอยู่กับการบริหารสถาบันอุดมศึกษาในฐานะเป็นองค์การทางการศึกษาแบบไม่เน้นผลประโยชน์

3. ปัญหาทางด้าน การกำหนดผลิตผล ซึ่งหมายถึงบัณฑิตที่ศึกษาข้อความรู้จากการวิจัยหรือกิจกรรมที่ให้ในบริการชุมชน ส่วนใหญ่หลักสูตรของวิทยาลัยเอกชนจะมีลักษณะเป็นไปตามแบบของรัฐบาล มีเพียงไม่กี่แห่งที่เริ่มมีความแข็งแกร่ง และได้รับความเชื่อมั่นแล้วในการดำเนินการได้หาทางผลิตบัณฑิตในแนวทางที่สถาบันเห็นว่าประสบความสำเร็จ กรณีที่ศึกษาคือ บัณฑิตจากสถาบัน ABAC ซึ่งเน้นหนักการผลิตบัณฑิตในแนวทางธุรกิจยุคใหม่ มีทักษะทางภาษาอังกฤษ และมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานกับบริษัทขนาดใหญ่หรือบริษัทระดับข้ามชาติ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยพยายามเน้นหนักบัณฑิตที่มีความสามารถในฐานะผู้ประกอบการ สามารถดำเนินการในธุรกิจขนาดเล็กเองได้ ส่วนสถาบันอื่น ๆ ที่น่าติดตามคือ วิทยาลัยรังสิตที่กล้าทุ่มทุนผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาที่สังคมขาดแคลน เช่น ทางด้านวิศวกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ แพทย์ เภสัชศาสตร์ ทันตแพทย์ พยาบาล ฯลฯ ซึ่งต้องหมายถึงความกล้าลงทุน

ในบางด้านของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เป็นข้อจำกัดแต่อาจจะไม่เป็นปัญหาคือ การส่งเสริมทางการเงินการเกษตร เพราะการส่งเสริมผลิตบัณฑิตทางด้านนี้ต้องใช้การลงทุนสูง ต้องมีการเชื่อมโยงกับธุรกิจการเกษตร แต่ผลตอบแทนจากการออกไปประกอบการทางด้านนี้กลับมีรายได้ต่ำ และเท่าที่ที่มีความพยายามดำเนินการมาบ้างแล้วแต่ก็ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าใดนัก

4. ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน สถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่ยังคงใช้ระบบการเรียนการสอนในชั้นเรียนเป็นส่วนใหญ่ และใช้ระบบการเรียนการสอนแบบเน้นตัวครูเป็นที่ตั้ง (TEACHER BASED INSTRUCTION) อาศัยการบรรยายเป็นหลัก การเตรียมการสอนในแบบกลุ่มย่อย (SMALL GROUP INSTRUCTION) ในรูปแบบที่เน้นปฏิสัมพันธ์กันในระหว่างผู้เรียนกับอาจารย์ผู้สอนทำได้น้อย เพราะค่าใช้จ่ายสูงและจริง ๆ แล้วต้องการเทคนิคการสอนที่

ต้องฝึกฝนเป็นพิเศษ อัตราส่วนของอาจารย์ต่อนักศึกษาจำนวนมาก (TEACHER/STUDENT RATIO) ทำให้การเรียนการสอนที่ต้องมีชั่วโมงให้พบนักศึกษาเป็นไปได้ยาก และยิ่งในกรณีของอาจารย์พิเศษด้วยแล้วก็ทำให้เกิดปัญหา

การเรียนการสอนในลักษณะเน้นหนักไปที่เทคโนโลยี (TECHNOLOGY BASED EDUCATION) นั้นทำได้ยากและจากรายงานตามทัศนะของนักศึกษาก็จะปรากฏว่าประสบปัญหาอยู่โดยทั่วไป จะมีบางแห่งเท่านั้นที่สามารถมีการลงทุนทางด้านเครื่องมือ การเรียนการสอนทางด้านวิศวกรรมศาสตร์ เทคโนโลยีและอื่น ๆ ที่ต้องใช้เครื่องมือราคาแพงนั้นจะประสบปัญหาแน่นอนยกเว้นในกรณีของการให้ไปฝึกงานในสถานปฏิบัติการจริง ซึ่งจริง ๆ แล้วในอนาคตคงจะต้องคิดเรื่องนี้เพิ่มขึ้น

การเรียนการสอนที่เน้นประสบการณ์การฝึกงานนั้นดูน่าจะมีโอกาสกระทำได้มาก แต่จากติดตามข้อมูลดูแล้วจะพบว่ายังไม่ได้กระทำกันมากนักทั้งในแง่ของการกำหนดไว้ในหลักสูตร หรือการออกไปปฏิบัติงานจริง แม้จะมีความพยายามกันในหลาย ๆ แห่ง ปัญหาอยู่ที่ประการแรก วิทยาลัยเอกชนจำนวนมากไม่มีส่วนเชื่อมโยงกับธุรกิจเอกชนผู้รับบัณฑิตอย่างจริงจัง ส่วนมากมาจากสถาบันเน้นการสอน ไม่มีธุรกิจลักษณะอุตสาหกรรม การค้า โรงแรม เป็นพื้นฐานอยู่แล้วและเข้ามาดำเนินการผลิตบัณฑิตเพื่อป้องกันกิจการของตน แนวคิดดังกล่าวเพิ่งจะเริ่มคิดกันแต่อย่างไรก็ตาม จากบทสัมภาษณ์ได้เห็นความพยายามทางด้านนี้มากกว่าจากสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐบาลซึ่งมักจะติดขัดด้วยระบบราชการและเงื่อนไขอื่น ๆ มากมาย

การเรียนการสอนในแบบของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเกือบทั้งหมดเป็นระบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม (TRADITIONAL APPROACH) ในขณะที่รูปแบบการเรียนการสอนแบบใหม่ (NONTRADITIONAL APPROACH) ยังไม่มีการนำมาใช้ในระบบการเรียนการสอนมากนัก หรือกล่าวได้ว่ายังไม่ได้คิดกันเลย เช่น ระบบการเรียนตามสัญญา (CONTRACTED STUDY) ระบบการเรียนการสอนแบบตามระบบวิทยุโทรทัศน์ หรือที่เรียกว่าการสอนทางไกล (LONG DISTANCE LEARNING) ดังในแบบของมหาวิทยาลัยรามคำแหง หรือมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช แต่จะมีระบบการเรียนภาคค่ำ การสอนในช่วงเสาร์อาทิตย์ เป็นต้น

5. สำหรับลักษณะผู้สอนนั้น สถาบันอุดมศึกษาเอกชนไม่มีปัญหามากนักในกลุ่มสาขาวิชาพื้นฐานเช่น การสอนภาษาไทย ภาษาอังกฤษ วิชาทางด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์-พื้นฐาน แต่จะมีปัญหาทางด้านสายวิชาชีพและโดยเฉพาะวิชาชีพที่ตลาดต้องการ แต่จะมีข้อได้เปรียบสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาลอยู่มากในแง่การจ้างอาจารย์พิเศษมาสอนเสริม เพราะสามารถจ่ายค่าตอบแทนในอัตราที่สูงเพียงพอและขณะเดียวกันก็เป็นการประหยัดด้วยเพราะเอกชนไม่ต้องจ่ายเป็นเงินเดือน สวัสดิการ ค่าพัฒนาคุณภาพ และอื่น ๆ แต่สามารถเลือกคนเก่ง คน

ดี มีฝีมือ トラบเท่าที่มีเงินจ่าย กล้าลงทุน และผู้สอนยินดีที่จะรับทำงานแต่ปัญหาจะเป็นในระยะยาวต่อไป เพราะการศึกษา (EDUCATION) มิได้หมายเพียงลักษณะการบรรยาย หรือ "มาบอกความรู้" การศึกษาต้องมีระบบการฝึกงาน การอภิปราย พูดคุยแลกเปลี่ยน การศึกษาภายนอกที่ต้องไปทำงานจริงในสังคม สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจะยังขาดอาจารย์ประเภทอื่น ๆ นอกเหนือจากอาจารย์สอนประจำ อาจารย์บรรยายพิเศษ

6. ปัญหาแรงผลักดันที่ต้องเปิดวิทยาลัยเอกชนเพิ่มขึ้น สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีอยู่ในปัจจุบัน 26* แห่งนั้นจะไม่จำกัดจำนวนอยู่เพียงเท่านั้นแต่จะมีแรงผลักดันให้ต้องเปิดเพิ่มขึ้น กล่าวคือ กลุ่มผู้ประกอบการด้านโรงเรียนมัธยมศึกษา และอาชีวศึกษาเอกชนในปัจจุบันนั้นก็ได้รับแรงผลักดันให้ปรับเปลี่ยนกิจการของงาน เพราะการเรียนอาชีวศึกษาหรือมัธยมศึกษาที่รัฐบาลได้ให้การสนับสนุนอยู่มาก จำนวนผู้เรียนที่มีอยู่จำกัดยิ่งขึ้นด้วยการควบคุมประชากรได้ผลจะทำให้ภาครัฐบาลดึงตัวผู้เรียนที่จะเป็นลูกค้ำของ โรงเรียนมัธยมระดับสูงของ เอกชน ในปัจจุบันมีโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนหลายแห่งมองหาทางออกที่จะขยายกิจการไปสู่การเป็นวิทยาลัยในระดับอุดมศึกษาเต็มรูปแบบ

ข้อเสนอแนะ

การบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อให้สถาบันมีประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินงานและการพัฒนาสถาบัน ผู้บริหารทุกระดับตลอดจนกรรมการสภาสถาบัน ย่อมจะต้องมีบทบาทอย่างสูงยิ่งในการกำหนดแนวทาง นโยบาย รวมทั้งการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในสถาบัน จึงขอเสนอแนะ ดังนี้

* วิทยาลัยเซนต์จอร์จัน ได้รับอนุญาตจัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2532

1. การบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ควรเป็นผู้บริหารที่เข้าใจปรัชญาการอุดมศึกษาอย่างแท้จริง โดยจะเป็นเจ้าของหรือนักวิชาการ ซึ่งไม่ใช่เจ้าของก็ได้ แต่ควรเป็นผู้บริหารมืออาชีพ
2. เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในต่างจังหวัด มักจะประสบปัญหาทางวิชาการและบุคลากรเป็นอย่างมาก ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพเพียงพอ ควรให้ความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการและบุคลากร
3. ปัญหาสำคัญในเรื่องอุปกรณ์การศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ต้องหาทางใช้อุปกรณ์การศึกษาร่วมกันระหว่างสถาบัน แทนการอาศัยเครื่องอุปกรณ์จากสถาบันของรัฐ เพราะจะทำให้มีการพัฒนาด้านอุปกรณ์การศึกษาและการใช้ประโยชน์มากยิ่งขึ้น
4. ปัญหาการรับนักศึกษาไม่ได้ตามเป้าหมาย สถาบันต้องตระหนักถึงหลักสูตรที่เปิดสอนว่า เหมาะสมกับความต้องการของตลาดแรงงานเพียงใด

ข้อเสนอแนะสำหรับทบวงมหาวิทยาลัย

1. ทบวงมหาวิทยาลัยควรกำหนดนโยบายที่เกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษาเอกชนให้แน่นอน
2. ทบวงมหาวิทยาลัย ควรส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยการให้โควตาพิเศษในการส่งบุคลากรเข้าอบรม สัมมนา ดูงาน และศึกษาต่อในสถาบันของรัฐ
3. ทบวงมหาวิทยาลัย ควรจัดตั้งกองทุนพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอย่างจริงจัง แทนการกำหนดในนโยบายเฉย ๆ
4. ทบวงมหาวิทยาลัยควรกำหนดนโยบายที่แน่นอน เกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในด้านต่าง ๆ และคอยประสานงานให้ด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการคาดหวังของสังคมที่มีต่อสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
2. ควรวิจัยสาเหตุการรับนักศึกษาได้น้อยของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนต่างจังหวัด